

(გამოქვეყნებულია
საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე
1999 წელი - №25(32))

საქართველოს კანონი

ინტეგრალური მიკროსქემის ფოპოლოგიის შესახებ

მუხლი 1. კანონის მოქმედების სფერო

ეს კანონი აწესრიგებს ინტეგრალური საკუთრების ობიექტის – ინ--ტე--გ-----რა-ლური მიკროსქემის ფოპოლოგიის რეგისტრაციასთან, გამოყენებასა და სა-მარ-თლებრივ დაცვასთან დაკავშირებით წარმოქმნილ ქონებრივ და პირად არა-ქონებრივ ურთიერთობებს.

მუხლი 2. კანონში გამოყენებულ ტერმინთა განმარტება

ამ კანონში გამოყენებულ ტერმინებს აქვთ შემდეგი მნიშვნელობა:

ა) ინტეგრალური მიკროსქემა (შემდგომში – იმს) – ელექტრონული ფუნქ-ცი-ის შემ-ს-რულებელი ნაკეთობა დასრულებული ან შეალედური ფორმით, რომ-ლის ელე-მენ-ტები, რომელთაგან ერთი მაინც აქტიურია, და მათ შორის არსებული ზოგიერთი ან ყველა ურთიერთშეერთება განუყოფლადაა ფორ-მი-რებული ნაკე-თ-ო-ბის მასალის მო-ცულობაში ან/და ზედაპირზე;

ბ) ინტეგრალური მიკროსქემის ფოპოლოგია (შემდგომში – ფოპოლოგია) – იმს-ის ელემენტთა, რო-მელ-თაგან ერთი მაინც აქტიურია, და მათ შორის არსებული ზო-გი-ერ-თი ან ყველა ურთიერთ-შეერთების რაიმე სახით გამო-სახული სამ-გან-ზო-მი-ლებიანი გან-ლა-გება, ან იმს-ის წარმოებისათვის მომ-ზა-დებული სამგან-ზო-მი-ლებიანი გან-ლა-გება;

გ) მოწმობა ტოპოლოგიაზე (შემდგომში – მოწმობა) – ამ კანონის შე-სა-ბა-მისად რე-გი-ს-გრირებული, ტოპოლოგიის მფლობელის სახელ-ზე გაცემული და მისი განსა-კუ-თ-რებული უფლებების დამადასტურებელი დოკუმენტი;

დ) განაცხადი – ტოპოლოგიის რეგისტრაციისათვის აუცილებელი საბუთ-ე-ბის ერთობლივ-ობა, რომელიც ფორმდება დადგენილი მოთხოვნების შესა-ბა-მისად;

ე) "საქართველო" – საქართველოს ინტეგრალური საკუთრების ეროვნული ცენტრი, საჯარო სამართლის იურიდიული პირი, რომელიც ინტეგრალური საკუთრების დაცვის სფეროში სამართლებრივად უზრუნველყოფს ფიზიკურ და იურიდიულ პირთა უფლებებს;

ვ) სააპელაციო პალატა – "საქართველოს არსებული, ინტეგრალური სა-კუთ-რე-ბის ობიექტებზე უფლების მოპოვებასთან დაკავშირებით წარმოქმნილი დავის განმ-ხი-ლ-ველი ორგანო.

მუხლი 3. განსაკუთრებული უფლების წარმოქმნა

1. ტოპოლოგიაზე განსაკუთრებული უფლება წარმოიქმნება "საქპატენტში" მისი რეგისტრაციით.
2. რეგისტრირებული ტოპოლოგიის მფლობელის სახელზე გაიცემა მოწ-მო-ბა.

მუხლი 4. განსაკუთრებული უფლების მოქმედების ვადა

ტოპოლოგიაზე განსაკუთრებული უფლების მოქმედების ვადა შეადგენს 10 წელს "საქპატენტში" ტოპოლოგიის რეგისტრაციის თარიღიდან.

მუხლი 5. ტოპოლოგიის ორიგინალობა

1. ამ კანონის თანახმად რეგისტრირდება ორიგინალური ტოპოლოგია.
2. ტოპოლოგია ორიგინალურია, თუ ის შეიქმნა ინტელექტუალური შემოქმედებითი შრომის შედეგად და არ იყო საყოველთაოდ ცნობილი შექმნის თარიღისათვის.
3. ტოპოლოგია, რომელიც შედგება მისი შექმნის თარიღისათვის ცნობილი ელემენტებისაგან, ითვლება ორიგინალურად, თუ წარმოადგენს ინტელექტუალური შემოქმედებითი შრომის შედეგს და მთლიანობაში არ არის ცნობილი.
4. ტოპოლოგია ორიგინალურად ითვლება საპირისპიროს დამტკიცებამდე.
5. ტოპოლოგიის გამოყენება ტოპოლოგიის ავტორის მიერ (ან სხვა პირის მიერ, რომელსაც განაცხადის შეფანის თარიღისათვის მოწმობის მიღების უფლება აქვს), ან მესამე პირის მიერ, რომლისთვისაც აღნიშნული ტოპოლოგია ავტორისაგან პირდაპირი ან არაპირდაპირი გზით გახდა ხელმისაწვდომი, განაცხადის მიწოდების თარიღამდე 2 წლის განმავლობაში არ მოქმედებს ტოპოლოგიის ორიგინალობაზე. სხვა შემთხვევაში ტოპოლოგია არ მიიჩნევა ორიგინალურად.

მუხლი 6. ტოპოლოგიის ავტორი (თანაავტორი)

1. ტოპოლოგიის ავტორად (შემდგომში – ავტორი) მიიჩნევა ფიზიკური პირი, რომელის ინტელექტუალური შემოქმედებითი შრომის შედეგადაც შეიქმნა ტოპოლოგია.
2. თუ ტოპოლოგია შექმნილია რამდენიმე ფიზიკური პირის ერთობლივი შემოქმედებითი შრომის შედეგად, თითოეული მათგანი მიიჩნევა თანაავტორად.
3. ავტორს უფლება აქვს მოითხოვოს მოწმობაში მისი სახელის მითითება.

მუხლი 7. მოწმობის მიღების უფლება

1. მოწმობის მიღების უფლება აქვს ავტორს ან მის უფლებამონაცვლეს.
2. რამდენიმე პირის შემოქმედებითი შრომის შედეგად შექმნილ ტოპოლოგიაზე მოწმობის მიღების უფლება აქვს როგორც ყველა ავტორს ერთობლივად, ისე თითოეულ მათგანს დანარჩენი ავტორების მიერ მოწმობის მიღებაზე უარის თქმის შემთხვევაში.
3. სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისას ან სპეციალური დავალებით შემუშავებულ ტოპოლოგიაზე მოწმობის მიღების უფლება ეკუთვნის სამუშაოს მიმცემს, თუ მას და მუშაქს შორის დადებული ხელშეკრულებით სხვა რამ არ არის

გათვალისწინებული.

4. თუ მოწმობის მიღების უფლება სამუშაოს მიმცემს ეკუთვნის, მუშაქს უფლება აქვს, ურთიერთშეთანხმების საფუძველზე, სამუშაოს მიმცემისაგან მოითხოვოს დამატებითი ფარდი გასამრჯელო.

5. თუ ტოპოლოგია შექმნილია სახელმწიფო დაკვეთით ან ორგანიზაციათა შორის დადებული ხელშეკრულებით გათვალისწინებული სამუშაოს შესრულებისას, მოწმობის მიღების უფლება განისაზღვრება შესაბამისად დაკვეთის ან ხელ-შეკრულების პირობით.

მუხლი 8. განსაკუთრებული უფლების ფარგლები და დარღვევა

1. ტოპოლოგიის მფლობელს აქვს განსაკუთრებული უფლება, თავისი შეხედულებისამებრ გამოიყენოს ტოპოლოგია ან აკრძალოს მისი გამოყენება. ამას-თან, განსაკუთრებული უფლება არ ვრცელდება ტოპოლოგიის ან მის საფუძველზე შექმნილი იმს-ის განხორციელების იდეაზე, ხერხზე, სისტემაზე, ტექნოლოგიაზე ან კოდირებულ ინფორმაციაზე.

2. ტოპოლოგიაზე განსაკუთრებული უფლების დარღვევად მიიჩნევა შემდეგ ქმედებათა უნებართვო განხორციელება:

ა) მთლიანად ტოპოლოგიის ან მისი ნაწილის (გარ-და იმ ნაწილისა, რომელიც არ არის ორიგინალური) ასლის გადაღება მის საფუძველზე იმს-ის შექმნის ან სხვა მიზნით;

ბ) ტოპოლოგიის ან მის საფუძველზე შექმნილი იმს-ის გამოყენება, იმპორტირება, გასაყიდად შეთავაზება, გაყიდვა ან სამეურნეო ბრუნვაში სხვაგვარად ჩართვა.

მუხლი 9. გამაფრთხილებელი აღნიშვნა

ტოპოლოგიის მფლობელს შეუძლია იმს-ზე ან მის შემცველ ნაკეთობაზე გამოსახოს სპეციალური გამაფრთხილებელი აღნიშვნა, რომელიც მოიცავს:

- ა) წრეში ჩასმულ ასო "T"-ს;
- ბ) ტოპოლოგიის რევისტრაციის თარიღს;
- გ) ტოპოლოგიის მფლობელის დასახელებას.

მუხლი 10. გამოყენება, რომელიც განსაკუთრებული უფლების დარღვევად არ მიიჩნევა

1. ტოპოლოგიაზე განსაკუთრებული უფლების დარღვევად არ მიიჩნევა:

ა) ტოპოლოგიის, მის საფუძველზე შექმნილი იმს-ის ან ამ იმს-ის შემცველი ნაკეთობის გამოყენება პირადი მიზნებისათვის მოგების გარეშე, აგრეთვე ანალიზის, კვლევის ან სწავლების მიზნით;

ბ) ტოპოლოგიის მფლობელის მიერ ან მისი თანხმობით გავრცელებული ტოპოლოგიის საფუძველზე შექმნილი იმს-ის ან ამ იმს-ის შემცველი ნაკეთობის შემდგომი გავრცელება;

გ) ნებისმიერი ქმედება უნებარ-თ-ვ-ოდ გამეორებული ტოპოლოგიის საფუძველზე შექმნილი იმს-ის მიმართ, აგრეთვე ამ იმს-ის შემცველი ნაკეთობის მიზ-

ართ, იმ შემთხვევებში, როდესაც პირ-მა ასეთ ქმედებათა განხორციელებისას არ იცოდა და იმს-ის ან ნაკეთობის შეძენისას არც შეიძლებოდა გარემოებათა გამო სცო-დნო-და უნებართვოდ გამეორებული ტოპოლოგიის შეს-ა-ხებ. მას შემდეგ, რაც აღნიშნული პირი მი-იღებს დასაბუთებულ შეტყობინებას ტოპოლოგიის უნე---ბართვო გამოყენების შესახებ, მას შეუძლია გახახორციელოს ნების-მიერი ქმედება არსებული მარაგის ან შეკვეთილი პროდუქციის მიმართ. ამასთან, იგი ვალდებულია ტოპო-ლოგიის მფლობელს აუნა-ზ-და-უროს გო-ნივ-რული გასამრჯელო, რომელიც გადა-ხ-დილი იქნებოდა ასეთი ტოპო-ლოგიის გამოყენებაზე ლი-ცენტიის ნებაყოფ-ლო-ბით შეძენის შემთხვევაში.

2. ამ კანონის მე-8 მუხლის მე-2 პუნქტი აღნიშნულ ქმედებათა განხორციელება არ მიიჩნევა ტოპოლოგიაზე განსაკუთრებული უფლების დარღვევად შემდეგ შემთხვევებში:

ა) სხვა პირის მიერ ოფიციალურ ბიულეტენში რეგისტრირებული ტო-პოლოგიის გამოქვეყნებამდე დამოუკიდებლად შემუშავებული იღენტური ორი-გი-ნალური ტოპოლოგიის გამოყენება;

ბ) სხვა პირის მიერ გაუმჯობესებული ტოპოლოგიის შექმნა ცნობილი ტოპოლოგიის გამოკვლევის საფუძველზე, თუ ახლად შექმნილი ტოპო-ლოგია აკმაყოფილებს ორიგინალობის მოთხოვნებს.

მუხლი 11. განაცხადი და მისი განსახილველად წარდგენა

1. განაცხადის "საქპატენტში" შეგანა ხდება უშუალოდ ავტორის ან მისი უფლებამონაცვლის (შემდგომში – განმცხადებლის) ან მათი წარმომადგენლის მი-ერ.

2. უცხო ქვეყნის პირები ან მათი წარმომადგენლები "საქპატენტთან" ურ-თი--ერთობას წარმართავენ "საქართველოს საპატენტო კანონის" 65-ე მუხლის შესაბამისად.

3. განაცხადი უნდა ეხებოდეს მხოლოდ ერთ ტოპოლოგიას.

4. განაცხადი უნდა შეიცავდეს:

ა) და-დგენილი წესით შედგენილ განცხადებას ტოპოლოგიის რეგისტრაციის თაობაზე, რომელშიც მითითებული უნდა იყოს: განმცხა-დე-ბ-ლის სრული სახელი (სახელწოდება), მისამართი და მიმოწერის მი-სა--მა-რ-თი, ან წარ-მომადგენლის სრული სახელი და მისამართი, თუ განაცხადის შე-ტა-ნა ხდება წარმომადგენლის მიერ;

ბ) ტოპოლოგიის სრულად ამსახველ მასალებს, რეფერატის ჩათვლით;

გ) განაცხადის ფორმალური მოთხოვნების ექსპერტიის საფასურის გადახდის დამადასტურებელ საბუთს;

დ) განმცხადებლის მიერ წარმომადგენლის სახელზე გაცემულ მინდობილობას, თუ განაცხადის შე-ტა-ნა ხდება წარმომადგენლის მიერ.

5. განაცხადი "საქპატენტში" შეგანილად ითვლება იმ დღიდან, როდესაც წარდგენილია განცხადება ტოპოლოგიის რეგისტრაციის თაობაზე და ტოპოლოგიის სრულად ამ-სახ-ველი მასალები, რეფერატის ჩათვლით.

მუხლი 12. განაცხადის განხილვა, გამოქვეყნება, მოწმობის გაცემა

1. "საქპატენტი" ატარებს განაცხადის ფორმალური მოთხოვნების ექსპერტიას, რის შედეგადაც გამოაქვს შესაბა-მისი გადაწყვეტილება მოწმობის გა-ც-ე-მის თაობაზე.

2. "საქპატენტი" განაცხადის შეგანის თარიღს ადასტურებს ფორმალური

მოთხოვნების ექსპერტის საფასურის გადახდის შემთხვევაში.

3. თუ დადასტურდა, რომ განაცხადი აკმაყოფილებს ფორმალური მოთხოვნების ექსპერტის, "საქპატენტი" იღებს გადაწყვეტილებას ტო-პო-ლოგის რე-გი-ს-რაციის შესახებ.

4. ტოპოლოგიის რეგისტრაციაზე დადებითი გადაწყვეტილების მიღების შემდეგ, დადგენილი საფასურის გადახდის შემთხვევაში, "საქპატენტი" აწარმოებს ტოპოლოგიის რეგისტრაციას "ინტეგ-რა-ლუ-რი მიკ-როსქემების ტო-პო-ლოგი-ების რეესტრში", გასცემს მოწმობას და აქვეყნებს მონაცემებს "საქპატენტის" ოფიციალურ ბიუ-ლეტერში.

5. მონაცემების გამოქვეყნებამდე განმცხადებელს უფლება აქვს "საქპატენტის" მოთხოვნით ან საკუთარი ინიციატივით შე-ა-ვ-სოს, დაა-ზუ-სტოს და შეასწოროს განაცხადის მასალები.

6. განაცხადის განხილვისას "საქპატენტის" შეუძლია განმცხადებლისაგან მოითხოვოს დამატებითი მასალების წარდგენა და განაცხადში ცვლილებების შეტანა, რომელთა გარეშეც შეუძლებელია მისი განხილვა.

7. განაცხადის ექსპერტისა და რეგისტრაციასთან დაკავშირებული პროცედურები განისაზღვრება კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

მუხლი 13. საფასური

1. განაცხადის ფორმალური მოთხოვნების ექსპერტის, ტოპოლოგიის რეგისტრაციის, მოწმობის გაცემის, მონაცემების გამოქვეყნების, ძალაში შესანარჩუნებელი წლიური და სხვა იური-დიულად მნიშვნელოვანი ქმედებების-სათვის გადაიხდება საფასური, რომლის ოდენობა და გა-და-ხდის პირობები განისაზღვრება კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

2. დასაშვებია საფასურის გადასინჯვა საერთაშორისო ნორმების, ეროვნული ვალუტის კურსის ცვლილებისა და ინფლაციის გათვალისწინებით.

მუხლი 14. უფლებათა გადაცემა

1. ტოპოლოგიის მფლობელს შეუძლია ტოპოლოგიაზე განსაკუთრებული უფლებების გადაცემა.

2. ტოპოლოგიის მფლობელს უფლება აქვს გასცეს სხვა პირზე ლიცენზია ტოპოლოგიის გამოყენებაზე. ლიცენზიის გაცემა და რეგისტრაცია ხორციელდება "საქართველოს საპატენტო კანონის" 59-ე და 62-ე მუხლების შესაბამისად.

3. დასაშვებია იმულებითი ლიცენზიის გაცემა ტოპოლოგიის გამოყენებაზე, მხოლოდ იმ შემთხვევაში, რო-დე-საც მისი გამოყენება ნაკარნახევია სახელმწიფო არაკომერციული ინტერესებით ან განპირობებულია არაკეთილსინდისიერი კონკურენციის აღსაკვეთად მიმართული სასამართლო ან აღმინისტრაციული აქტით.

მუხლი 15. დავა

1. ტოპოლოგიის მფლობელს ან დაინტერესებულ პირს უფლება აქვს "საქპატენტის" ან საპელაციო პალატის გადაწყვეტილება გაასაჩივროს "საქართველოს საპატენტო კანონის" 68_69-ე მუხლების შესაბამისად.

2. ტოპოლოგიის მფლობელს განსაკუთრებული უფლებების დარღვევასთან დაკავშირებული დავის შემთხვევაში უფლება აქვს მოითხოვოს:

- ა) იმ ქმედებათა შეწყვეტა, რომლებიც არღვევენ უფლებებს ან ქმნიან მა-თი დარღვევის საფრთხეს;
- ბ) მიყენებული ზიანის ანაზღაურება, მიუღებელი შემოსავლის ჩათვლით;
- გ) კომერციული მიზნით გამოყენებული ტოპოლოგიის საფუძველზე შექმნილი იმს-ის ჩამორთმევა ან განადგურება.

მუხლი 16. კანონით მინიჭებული უფლებებით სარგებლობა

უცხო ქვეყნის ფიზიკური და იურიდიული პირები სარგებლობენ ამ კანონით გათვალისწინებული უფლებებით საერთაშორისო ხელ-შეკრულებებისა და შეთანხმებების შესაბამისად ან ნაცვალგების პრინციპის საფუძველზე.

მუხლი 17. კანონის ამოქმედება

ეს კანონი ამოქმედდეს 1999 წლის 1 სექტემბრიდან.

საქართველოს პრეზიდენტი

ელია შევარდნაძე.

თბილისი,
1999 წლის 22 ივნისი.
N 2110 - III